

ויזרע יצחק

פרשת "אחרי מות-קדושים"
הפטרה: "ויהי דבר"
"י אייר תש"ע

יוצא לאור ע"י מדרשת
"ויזרע יצחק"
ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

ב"ש	חיפה	ת"א	י"ם	כניסה
18:44	18:46	18:55	18:38	
19:53	19:55	19:54	19:56	יציאה
20:28	20:29	20:29	20:32	ה"ת

הגיגים מפרשת השבוע

"וידבר ה' אל משה אזורי מות עֲזֵי בני אהרן" (ויקרא ט"ז א)

הכתוב אומר: "וידבר ה' אל משה" ולא מפורש מהו מאמר ה' אל משה, לא ברור גם מדוע מזכיר הכתוב את מיתת בני אהרן, "אחרי מות שני בני אהרן", מסביר ה"אור החיים" הקדוש שהפסוק מלמדנו שהקדוש ברוך הוא מזהיר את משה שלא יעלה בדעתו שהיות שהוא קרוב יותר למלכות שמים והוא נאמן ביתו של הקב"ה, לכן הוא ויכול להכנס אל הקודש פנימה כל אימת שירצה, ולמרות שה' ציוה זאת לאהרן אין ציווי זה כולל את משה מכיון שמשה קרוב יותר אל ה' כפי שמעיד עליו הכתוב: "לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא" (במדבר יב' ז), לכן דיבר ה' אל משה, "וידבר ה' אל משה", כלומר גם אליו מתייחס הציווי ש"אל יבא בכל עת אל הקודש", והזכיר הכתוב את מיתת שני בני אהרן, "בקרבתם לפני ה' וימותו", להבהיר למשה שלמרות שבני אהרן היו קרובים מאוד לפני ה', כמו שדרשו חז"ל על הפסוק "בקרובי אקדש", אף על פי כן לא חמל עליהם הקב"ה "וימותו", "הא למדת שלא יועיל היות האדם כל כך קרוב לה' כדי שיפרוץ גדר ליכנס לקודש פנימה".

"אזורי מות עֲזֵי בני אהרן בקרבתם לפני ה' וימותו" (ויקרא ט"ז א)

הכתוב מזכיר לנו שבני אהרן מתו משום "בקרבתם לפני ה'" לכאורה לשון "בקרבתם" אינו מדויק מכיון שכוונתו "בהתקרבותם", יותר נכון היה לכתוב "בהקריבתם" משום שהמעשה שמתו בגללו הוא הקרבת אש זרה, כפי שאמר הכתוב: "ויקריבו לפני ה' אש זרה" (ויקרא י"ז). מסביר רבינו בחיי שכוונת הפסוק היא להזכיר לנו שתי עבירות שעברו בני אהרן, אחת במחשבה ואחת במעשה, חטא המחשבה היה התקרבותם לפני ה' בהר סיני למרות שמשה התרה בהם, ומהתקרבות זו התחייבו כבר אז מיתה, כפי שדרשו חז"ל על הפסוק: "ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו" (שמות כד'), מכאן שהיו ראויים לשליחות יד, כלומר למות, אלא שנצלו לפי שעה כדי שלא לערוב עצב בשמחת התורה, ולכן השתמש הכתוב בלשון "בקרבתם" ולא אמר "בהקריבתם" כדי להזכיר לנו את ההתקרבות לה' שבגינה התחייבו מיתה. וחטא המעשה שבגללו מתו היה הקרבת האש הזרה, שהכניסו אש בלא קטורת, וכך נבין את הפסוק: "אחרי מות שני בני אהרן", אחר שנגזרה מיתה על שני בני אהרן בחטא המחשבה, בקרבתם לפני ה' בהר סיני שזנו עיניהם מהשכינה, "וימותו", באחד בניסן בחטא המעשה בהקרבת אש זרה.

"את בושפטי תעשיו" (ויקרא י"ז ד)

"אלו דברים האמורים בתורה שאילו לא נאמרו בדין היה לאומרן" (רש"י).

אומר הרמב"ן שבמילה "משפטי" מתכוון הכתוב לדינים האמורים בפרשת "ואלה המשפטים" ובכל התורה, ולכן נאמר "אשר יעשה אותם האדם וחי בהם", כי הדינים נתנו על מנת שיחיה האדם בישוב ובמדינה בשלום ובשלחה, ושלא יזיק איש את רעהו ולא ימיתנו. וכפי שמוזכר הנביא יחזקאל מספר פעמים "אשר יעשה אותם האדם וחי בהם", (יחזקאל כ' יא, כ' יג, כ' כא), ומוסיף הרמב"ן ומלמדנו שחיי האדם נקבעים לפי התייחסותו למצוות וכפי הכנתו להם. כי העושה המצוות שלא לשמן אלא על מנת לקבל פרס, הוא יחיה בעולם הזה ימים רבים בעושר ובנכסים וכבוד, ועליו נאמר: "בשמאלה עושר וכבוד" (משלי ג טז), שפירושו "למשמאלים בה עושר וכבוד" (שבת סג). ואותם אשר מתעסקים במצוות על מנת לזכות בהן לעולם הבא, כלומר העובדים מיראה, הם יזכו וינצלו ממשפטי הרשעים, שנאמר: "נפשם בטוב תלין". והעוסקים במצוות מאהבה, כדין וכראוי, עם עסקי העולם הזה, יזכו בעולם הזה לחיים טובים כמנהג העולם, ולחיי העולם הבא זכותם שלמה כענין הנזכר בתורה "והשיג לכם דיש את בציר" (ויקרא כו' ה). ואותם האנשים העוזבים את כל עניני העולם הזה ואינם משגיחים עליו כאילו אינם בעלי גוף, וכל מחשבתם וכוונתם היא בבוראם בלבד, כפי שהיה עם אליהו, שדבקה נפשו בשם הנכבד, הם יחיו לעד בגופם ובנפשם כפי שכתוב באליהו. ולכן נאמר הכתובים בשכר המצות "למען יאריכון ימך" (שמות כ' יב), "למען תחיה" (דברים טז כ), "והארכת ימים" (דברים כב ז), לשון הכתובים יכלול מספר מיני חיים לכל אחד כפי הראוי לפי הכנות.

לעילוי נשמת מרים בת פלורה ז"ל נלב"ע ג' טבת תש"ע

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מוקדש לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
 נלב"ע י"א ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
 נלב"ע י"ג אדר ב' תשל"ג
 ת.נ.צ.ב.ה

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
 נלב"ע י"ג אדר ב' תשס"ה

"ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שורך לקצור" (ויקרא י"ט ט)

בתחילה אומר הכתוב: "ובקצרכם", בלשון רבים, ואחר כך אמר "לא תכלה פאת שורך" בלשון יחיד, לומר לך שאפילו בזמן קצירה, שרבים הם קוצרים, אל תדמה בנפשך לאמר יכול העני להתפרנס משדות של אחרים אף אם לא אניח להם לקט שכחה ופאה, לכן הוסיף הכתוב "לא תכלה" ו"לא תלקט" ללמדנו שהחוב לעני מוטל על כל יחיד ויחיד ואין אדם יכול לפטור את עצמו בזכות האחרים, השימוש בלשון יחיד מרמז עוד שהצדקה צריכה להיות בסתר שלא יודע לשום אדם כי אם לנוות ולמקבל.

"מאזני צדק אבני צדק והין צדק... אני ה' א-לקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים" (ויקרא י"ט לו)
בכל המצוות שהוזכר בהן יציאת מצרים נאמר גם "להיות לכם לא-לקים". בפרשת ציצית נאמר: "אני ה' א-לוקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לא-לקים" (במדבר טו' מא), בפרשת שרצים נאמר: "כי אני ה' המעלה אתכם מארץ מצרים להיות לכם לא-לקים" (ויקרא י"א מה) בפרשת ריבית נאמר: "אני ה' א-לוקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לא-לקים" (ויקרא כ"ה' לו). ואילו במצות מאזנים ומשקלות נאמר: "אני ה' א-לקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים" בלבד ולא נאמר: "להיות לכם לא-לקים". מבאר ה"משך חכמה" שכל המצוות מלבד מצות משקלות הן מצוות המעידות על קבלת הא-לקות שכן אלו מצוות שאילו לא נתנו לנו על ידי הבורא לא היינו חושבים עליהם בעצמנו, לכן כתוב בהן "להיות לכם לא-לקים", שה' הוא הגוזר והמצווה, ועל מנת כן העליתי אתכם מארץ מצרים. אבל במצות משקלות, שהיא מצוה שכלית שגם אילו לא ציוה ה' היה השכל האנושי מאמץ מצוה זו, והאדם היה משיג אותה מדעתו, לכן לא כתוב בה "להיות לכם לא-לקים".

הגיגים מפרקי אבות – פרק ג' (מאוצרינו הישן)

"... רבי מאיר אומר: כל השוכחו דבר אוזר ממשנתו, מעלה עליו הכתוב כאילו מתווייב בנפשו" (י)
על רבי מאיר מספרים חז"ל, שכוח זכרונו היה גדול עד כדי כך, שפעם אחת נקלע למקום שלא היתה בו מגילת אסתר, וכתב את כל המגילה כולה על פי הזכרון "שלא מן הכתב" (מגילה יח). ורק בעל זכרון בלתי רגיל כרבי מאיר יכול היה לומר: "כל השוכח דבר אחד ממשנתו - כאילו מתחייב בנפשו", ואילו שאר כל הבריות אין בכוחם כלל לעמוד בזה ולקיים אזהרה זו.

"וכל שאין רווח הבריות נוזזה הימנו, אין רווח המקום נוזזה הימנו" (יג)
אם אדם רע לבריות, הרי יראת השמים שלו לא זו בלבד שאינה יתרון לו, אלא להפך, חסרון גדול היא לו. שכן ככל שהוא אדוק יותר וירא שמים יותר, מעשיו הרעים ומידותיו הרעות גורמים חילול השם גדול יותר.

"והוה מקבל את כל האדם בשמוזה" (טו)
בין ידידיו של רבי יחיאל מיכל עפשטיין, מחבר "ערוך השולחן", היה אחד מן המשכילים שבעיר, אפיקורוס נודע, שהיה יוצא ונכנס בביתו של הרב, ורבי יחיאל מיכל היה משוחח עמו לעיתים תכופות. הייתכן? - העירו לו פעם אחת - איך כבוד הרב מניח לו לפושע ישראל כזה לעבור על סף ביתו? הרי על פי דין חייבים לשנוא אחד שכמותו, "הלא משנאיך ה' אשנא" כתוב? הריני מודה, אתה צודק - משיב רבי יחיאל מיכל באנחה - אבל מה אעשה? האמינה לי, שאינני יכול, בשום פנים אי אפשר לי לשנוא יהודי.

"מסורת סיג לתורה, מעשרות סיג לעושר" (יז)
גם עשירות, בדיוק כמו תורה וכמו נדרים, זקוקה לסיג, לגדר, לזהירות יתירה. צריך לדעת, כיצד לנהוג בה ואיך להתהלך עמה. בעשירות יכול אדם להשיג הרבה, אבל גם לאבד הרבה.

החלה ההרשמה למחזור החדש של הקורס ללימוד טעמי המקרא והפטרה

בנוסח יהדות מרוקו-ספרד. שיפתח, בע"ה, ביב' אייר תש"ע (26/04/10).

השיעורים יתקיימו בימי שני בערב בשעות 18:00-19:00 בבית הכנסת "אהל יצחק"

רחוב אברבנאל 48 קרית הרצוג בני ברק. לפרטים: בן חמו יוסף 052-3268315

* הקורס מיועד למבוגרים וילדים. * הלימוד הוא ללא תשלום. * מספר המקומות מוגבל.

לרפואת כל חולי עם ישראל ובכללם:

משה טויטו בר אסתר

הרה"ג מרדכי צמח אליהו בר מזל טוב שליט"א

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח תפילין "יד יצחק"

ברשותנו מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) להשאלה בטלפון: 052-3268315

חברת הבקשות "מאיר השחר" בני ברק ומדרשת "ויזרע יצחק"

לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו מוצ"ש 20:30 בית כנסת "תורת ישראל" קרית הרצוג ב"ב